

**Լրամշակված նախագիծ
Երկրորդ ընթերցում**

Կ-1366¹-05.06.2026-ՊԻ-011

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

**«ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ
ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Տեղական տուրքերի եւ վճարների մասին» 1997 թվականի դեկտեմբերի 26-ի N ՀՕ-185 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 9-րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացնել նոր 2.1-ին կետ հետեւյալ բովանդակությամբ.

«2.1) համայնքի վարչական տարածքում՝ ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող հողամասերում առկա, Կառավարության սահմանած կարգով հաշվառված եւ Կառավարության կողմից հաստատված՝ օրինականացման ենթակա ինքնակամ շինությունների ցանկում ընդգրկված ինքնակամ կառույցների (կիսակառույց ինքնակամ կառույցների հատվածների)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով օրինականացման համար.»:

Հոդված 2. Օրենքի 12-րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացնել նոր 24-րդ կետ հետեւյալ բովանդակությամբ.

«24) սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2.1-ին կետով նախատեսված տեղական տուրքը գանձվում է հետեւյալ չափերով.

ա. Երեւան քաղաքի, Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի եւ Կոտայքի մարզերի վարչական տարածքներում գտնվող համապատասխան անշարժ գույքի համար՝ վճարման պահին գործող՝ նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք) կազմելու համար սահմանված տեղական վճարի (առկայության դեպքում) եռապատիկի, սույն մասի 1-ին կետով սահմանված շինարարության թույլտվության տրամադրման համար ավագանու որոշմամբ սահմանած կարգով հաշվարկված տեղական տուրքի եռապատիկի հանրագումարի եւ հարյուր միլիոն դրամի չափով,

բ. սույն կետի «ա» ենթակետում չնշված մարզերի վարչական տարածքներում գտնվող համապատասխան անշարժ գույքի համար՝ վճարման պահին գործող՝ նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք) կազմելու համար սահմանված տեղական վճարի (առկայության դեպքում) եռապատիկի, սույն մասի 1-ին կետով սահմանված շինարարության թույլտվության տրամադրման համար ավագանու որոշմամբ սահմանած կարգով հաշվարկված տեղական տուրքի եռապատիկի հանրագումարի եւ հիսուն միլիոն դրամի չափով:»:

Հոդված 3.

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ՏԵՂԵԿԱՆՔ ՓՈՓՈՒՍՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Կ-1366՝-05.06.2026-ՊԻ-011/1

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ՏԵՂԵԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. ~~1997 թվականի դեկտեմբերի 26-ի~~ «Տեղական տուրքերի եւ վճարների մասին» [1997 թվականի դեկտեմբերի 26-ի](#) N ՀՕ-185 [օրենքի](#) (այսուհետ՝ Օրենք) ~~օրենքի~~ 9-րդ հոդվածի 1-ին մասում լրացնել նոր 2.1-ին կետ հետեւյալ բովանդակությամբ.

«2.1) համայնքի վարչական տարածքում ~~առկա՝~~ [ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց սեփականության իրավունքով պատկանող հողամասերում առկա](#). Կառավարության սահմանած կարգով հաշվառված եւ Կառավարության կողմից հաստատված՝ օրինականացման ենթակա ինքնակամ շինությունների ցանկում ընդգրկված ինքնակամ կառույցների (կիսակառույց ինքնակամ կառույցների հատվածների)՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով օրինականացման համար.»:

Հոդված 2. Օրենքի 12-րդ ~~հոդվածում~~ [հոդվածի 1-ին մասում](#) լրացնել նոր ~~1.1-ին մաս~~ [24-րդ կետ](#) հետեւյալ բովանդակությամբ.

«~~1.1. 24)~~ սույն օրենքի 9-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2.1-ին կետով նախատեսված տեղական տուրքը գանձվում է հետեւյալ չափերով.

1)ա. Երեւան քաղաքի, Արագածոտնի, Արարատի, Արմավիրի եւ Կոտայքի մարզերի վարչական տարածքներում գտնվող համապատասխան անշարժ գույքի համար՝ վճարման պահին գործող՝ [նախագծման թույլտվություն \(ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք\) կազմելու համար սահմանված տեղական վճարի \(առկայության դեպքում\) եռապատիկի](#), սույն ~~հոդվածի 1-ին~~ մասի 1-ին կետով սահմանված ~~ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցման եւ~~ շինարարության թույլտվության տրամադրման համար ~~նախատեսված~~ [ավագանու որոշմամբ սահմանած կարգով հաշվարկված տեղական](#) տուրքի եռապատիկի [հանրագումարի](#) եւ հարյուր միլիոն դրամի չափով.

2)բ. սույն ~~մասի 1-ին կետում~~ կետի «ա» ենթակետում չնշված մարզերի վարչական տարածքներում գտնվող համապատասխան անշարժ գույքի համար՝ վճարման պահին գործող՝ [նախագծման թույլտվություն \(ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք\) կազմելու համար սահմանված](#)

տեղական վճարի (առկայության դեպքում) եռապատիկի, սույն ~~հոդվածի 1-ին~~ մասի 1-ին կետով սահմանված ~~ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցման եւ~~ շինարարության թույլտվության տրամադրման համար ~~նախատեսված~~ ավագանու որոշմամբ սահմանած կարգով հաշվարկված տեղական տուրքի եռապատիկի հանրագումարի եւ հիսուն միլիոն դրամի չափով:»:

Հոդված 3.

1. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:

ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

«ԱՅՏԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-1366-05.06.2026-ՊԻ-011/1), «ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-13661-05.06.2026-ՊԻ-011/1) ԵՎ «ՇՐՋԱԿԱ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՎՐԱ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՎ ՓՈՐՁԱՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-13662-05.06.2026-ՊԻ-011/1) ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ

N	Առաջարկության (փոփոխության, լրացման) հեղինակը	Հոդվածը, կետը, որին վերաբերում է առաջարկությունը	Առաջարկություն (փոփոխություն, լրացում)	Առաջարկության վերաբերյալ հեղինակի (հիմնական զեկուցողի եզրակացությունը)	Առաջարկությունն ընդունելու կամ մերժելու վերաբերյալ հանձնաժողովի որոշումը
«ԱՅՏԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ՕՐԵՆՍԳՐՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԵՎ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-1366-05.06.2026-ՊԻ-011/1) ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ					
1.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդված	Առաջարկում ենք Նախագծի 1-ին հոդվածում «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ կատարելու մասին» օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) լրիվ անվանման հիշատակումը համապատասխանեցնել «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 18-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջներին, ինչպես նաև հանել «(այսուհետ՝ Օրենք)» բառերը, քանզի Նախագծում «Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքում լրացումներ և փոփոխություններ	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

			կատարելու մասին» օրենքին այլևս հղում չի կատարվում:		
2.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մաս	Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասով Օրենքի 2-րդ հոդվածի 2-րդ մասում կատարվող փոփոխության իրավական որոշակիությունն ապահովելու և կարգավորումը հստակեցնելու նպատակով առաջարկում ենք Նախագծի 1-ին հոդվածի 1-ին մասում «կառույցների վրա» բառերից հետո լրացնել «՝ նույն մասով սահմանված առանձնահատկությունների հաշվառմամբ» բառերը:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
3.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդված 3-րդ մաս	Նախագծի 1-ին հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսվում է Օրենքի 2-րդ հոդվածի 3.1-ին մասի երկրորդ նախադասությունում «արտացոլված» բառից հետո լրացնել «բազմաբնակարան շենքի ծավալում կամ ծավալից դուրս՝ բնակարանին կամ ոչ բնակելի տարածքին կից առկա ինքնակամ կառույցի» բառերը: Մինչդեռ Օրենքի 2-րդ հոդվածի 3.1-ին մասի գործող խմբագրությամբ կարգավորումը վերաբերում է ոչ միայն բազմաբնակարան, այլև ստորաբաժանված շենքերի ծավալում առկա ինքնակամ կառույցների հաշվառմանը: Հետևաբար, միայն բազմաբնակարան շենքերին վերաբերող ձևակերպման ամրագրումը կարող է անհամապատասխանություն առաջացնել	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

			նույն նորմի կարգավորման առարկայի և հասցեատերերի շրջանակի միջև:2 Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ առաջարկում ենք Նախագծի 1-ին հոդվածի 3-րդ կետով նախատեսված լրացման մեջ «շենքի» բառերը փոխարինել «կամ ստորաբաժանված շենքերի» բառերով՝ նշված անհամապատասխանությունը վերացնելու նպատակով:		
4.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդվածի 4-րդ մաս	Նախագծի 1-ին հոդվածի 4-րդ մասում տեղ գտած վրիպակը շտկելու նպատակով առաջարկում ենք «նախադասությունը» բառը փոխարինել «և չորրորդ նախադասությունները» բառերով:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
5.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդվածի 7-րդ մաս	Նկատի ունենալով, որ Նախագծի 1-ին հոդվածի 7-րդ կետում կիրառվում է «ամբողջությամբ ինքնակամ հանդիսացող» ձևակերպումը՝ իրավական որոշակիություն ապահովելու և տարաբնույթ մեկնաբանություններից խուսափելու նպատակով առաջարկում ենք Նախագծից հանել «(կիսակառույց ինքնակամ կառույցների հատվածները)» բառերը:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
6.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդվածի 7-րդ մաս	Նախագծի 1-ին հոդվածի 7-րդ մասով Օրենքի 2-րդ հոդվածում լրացվող նոր՝ 3.2-րդ մասում առաջարկում ենք բացառել «ՀՀ» հապավման կիրառումը, այն փոխարինել «Հայաստանի Հանրապետության» բառերով կամ հանել՝	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

			<p>հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 21-րդ հոդվածի 2-րդ մասում սահմանված կանոնը, որի համաձայն. «Արգելվում են նորմատիվ իրավական ակտում կատարել բառերի կամ տերմինների անհարկի կրճատումներ, ինչպես նաև բառերի կամ տերմինների հապավումներ:»:</p>		
7.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդվածի 8-րդ մաս	Նախագծի 1-ին հոդվածի 8-րդ մասում տեղ գտած վրիպակը շտկելու նպատակով առաջարկում ենք «վրա» բառը փոխարինել «կանոնները» բառով:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
8.	Կառավարություն	Նախագծի 2-րդ հոդվածի 3-5-րդ մասեր	Նախագծի 2-րդ հոդվածի 2-րդ, 3-րդ և 4-րդ մասերի «Հայաստանի Հանրապետության կառավարություն» բառերը՝ համապատասխան հոլովաձևերով առաջարկում ենք փոխարինել «Կառավարություն» բառով՝ համապատասխան հոլովաձևերով՝ հիմք ընդունելով Սահմանադրությամբ կիրառված հասկացությունը: Սույն դիտարկումը բխում է «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 15-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերում սահմանված դրույթներից:	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:
<p>««ՏԵՂԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԻ ԵՎ ՎՃԱՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» (Կ-13661-05.06.2026-ՊԻ-011/1) ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ</p>					
1.	Կառավարություն	Նախագծի 1-ին հոդված	Առաջարկում ենք Նախագծի 1-ին հոդվածում «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) լրիվ անվանման	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

			հիշատակումը համապատասխանեցնել «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» օրենքի 18-րդ հոդվածի 3-րդ մասի պահանջներին:		
2.	Կառավարություն	Նախագծի 2-րդ հոդված	<p>Իրավական որոշակիություն և հստակություն ապահովելու, գործող օրենսդրությամբ նախատեսված կարգավորումները հաշվի առնելու, ինչպես նաև միևնույն եզրույթների և հասկացությունների միասնական կիրառությունն ապահովելու նպատակով առաջարկում ենք Նախագծի 2-րդ հոդվածով կատարվող լրացման մեջ «ճարտարապետաշինարարական նախագծի համաձայնեցման և» բառերը փոխարինել «նախագծման թույլտվություն (ճարտարապետահատակագծային առաջադրանք) կազմելու համար սահմանված տեղական վճարի (առկայության դեպքում)» բառերով:</p> <p>Միաժամանակ, տարաբնույթ մեկնաբանություններից խուսափելու նպատակով առաջարկում ենք հստակեցնել, որ վճարման ենթակա է համապատասխան տեղական վճարի եռապատիկի և շինարարության թույլտվության տրամադրման համար ավագանու որոշմամբ սահմանված կարգով հաշվարկված</p>	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

			տեղական տուրքի եռապատիկի հանրագումարը:		
1.	Կառավարություն		<p>Առաջարկում ենք նախագծերի փաթեթում ներառել նաև ««Հայաստանի Հանրապետության տավուշի մարզի դիլիջան համայնքի և հարակից տարածքների զարգացման և ներդրումների խրախուսման մասին» օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» օրենքի նախագիծը՝ հետևյալ բովանդակությամբ.</p> <p style="text-align: right;">«ՆԱԽԱԳԻԾ</p> <p style="text-align: center;">ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ Օ Ր Ե Ն Ք Ը</p> <p>«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶԻ ԴԻԼԻՋԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԵՎ ՀԱՐԱԿԻՑ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԵՎ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԽՐԱԽՈՒՍՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ</p> <p>Հոդված 1. «Հայաստանի Հանրապետության Տավուշի մարզի Դիլիջան</p>	Ընդունվել է:	Ընդունվել է:

		<p>համայնքի և հարակից տարածքների զարգացման և ներդրումների խրախուսման մասին» 2015 թվականի հունիսի 23-ի ՀՕ-103-Ն օրենքի 12-րդ հոդվածի 3-րդ մասը շարադրել հետևյալ խմբագրությամբ.</p> <p>«3. Սույն օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո սույն օրենքով սահմանված կարգով քաղաքաշինական թույլտվություններ չստացած և առանց թույլտվության տարածքների ինքնակամ կառուցապատման օրինականացումն արգելվում է, բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ սահմանված՝ կրթական կամ մշակութային կամ համայնքային կամ պետական նշանակությամբ շահագործվող ինքնակամ կառույցների օրինականացման դեպքերի: Սույն մասով սահմանված դրույթներին չհամապատասխանող կառուցապատված տարածքները ենթակա են քանդման կառուցապատողի կողմից կամ հարկադրաբար՝ նրա միջոցների հաշվին:»:</p> <p>Հոդված 2.</p>		
--	--	--	--	--

			<p>1.Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող օրվանից:»:</p> <p>Նշված նախագծի ներառումը պայմանավորված է այն հանգամանքով, որ «Հայաստանի Հանրապետության Տավուշի մարզի Դիլիջան համայնքի և հարակից տարածքների զարգացման և ներդրումների խրախուսման մասին» օրենքի 12-րդ հոդվածի 3-րդ մասով Դիլիջան համայնքի համար սահմանված է հատուկ կարգավորում, համաձայն որի՝ օրենքի ուժի մեջ մտնելուց հետո դրանով սահմանված կարգով քաղաքաշինական թույլտվություններ չստացած և առանց թույլտվության տարածքների ինքնակամ կառուցապատման օրինականացումն արգելվում է:</p> <p>Գործող կարգավորումը խնդիրներ է առաջացնում Դիլիջան համայնքի տարածքում գտնվող և կրթական, մշակութային, համայնքային կամ պետական նշանակությամբ շահագործվող ինքնակամ կառույցների օրինականացման գործընթացի համար:</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>Հաշվի առնելով, որ ինքնական կառույցների օրինականացման գործընթացը ներկայումս կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով և դրանում կատարված փոփոխություններով, ինչպես նաև կարևորելով նշված նշանակությամբ շահագործվող կառույցների հետագա գործունեության ապահովումը՝ անհրաժեշտություն է առաջացել Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը վերապահել առանձին դեպքերում բացառություններ սահմանելու լիազորություն՝ այդ կառույցների օրինականացման գործընթացն ավարտին հասցնելու նպատակով:</p>	
--	--	--	--	--